

Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020 – reforma podpory výzkumu, vývoje a inovací

Předkládá: MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA
místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace

15. května 2014

Obsah

1	Úvod	2
2	Systém řízení	2
2.1	Koordinace aktivit.....	2
2.2	Legislativní prostředí	3
2.3	Zpracování a důsledné hodnocení politiky VaV	3
2.4	Analytická podpora.....	4
3	Prostředí VaVal.....	4
3.1	Lidské zdroje pro VaVal	4
3.2	Spolupráce veřejného výzkumu a podniků (včetně mezinárodní)	5
3.3	Tvorba výsledků a efektivní šíření znalostí.....	5
3.4	Inovující podniky.....	6
3.5	Finanční a personální udržitelnost nových kapacit	7
4	Rozpočet a výdaje na VaVal	7
4.1	Zvýšení výdajů a efektivní vynakládání veřejných prostředků na VaVal.....	7
4.2	Definovat systém a způsob při přípravě návrhu výdajů na VaVal.....	8
4.3	Stabilizovat (resp. změnit) systém institucionálního financování.....	9

1 Úvod

V uplynulých letech vzniklo k problematice výzkumu, vývoji a inovací mnoho strategických a koncepčních dokumentů (např. Mezinárodní audit VaVal v ČR, Národní politika VaVal, Programové prohlášení vlády ČR, Národní program reforem nebo Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti), které naznačují řešení klíčových problémů v této oblasti.

Doporučení uvedená v těchto dokumentech lze shrnout do několika klíčových témat, kterým je třeba se intenzivně věnovat.

Těmito tématy jsou:

- problematika systému řízení VaV (koordinace jednotlivých aktivit, legislativní prostředí, zpracovávání a důsledné hodnocení politik VaV, analytická podpora pro rozhodování);
- prostředí VaVal (lidské zdroje, spolupráce veřejného výzkumu a podniků, tvorba výsledků a efektivní šíření znalostí, inovující podniky, finanční a personální udržitelnost nových kapacit);
- rozpočet a výdaje na VaVal (efektivní vynakládání veřejných prostředků včetně hodnocení, definování způsobu přípravy návrhu veřejných výdajů na VaVal, stabilizace systému institucionálního financování).

V dalším textu tohoto dokumentu se sumarizují návrhy řešení těchto témat.

2 Systém řízení

2.1 Koordinace aktivit

Vzhledem k tomu, že v uplynulém období nenastalo prakticky žádné zlepšení v koordinaci VaVal, zůstává jedním z prioritních témat **posílení koordinace v systému řízení a financování VaVal v ČR**. Nezbytné je vymezit odpovědnosti ústředních správních úřadů, Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) a poskytovatelů podpory VaVal, a zároveň vytvořit mechanismy, které zajistí účinnou koordinaci realizace politiky VaVal na národní i mezinárodní úrovni.

Z dosavadního vývoje vyplývá, že stávající koordinační role není dostačující pro řízení a parametrizaci systému v dlouhodobém období (cca 10 let). S ohledem na zachování stability je nutné zvážit vytvoření neexistujících kapacit pro dlouhodobé řízení systému VaVal, které budou zajišťovat analytickou činnost s ohledem na potřeby vládní politiky a její pravidelné vyhodnocování, přípravu rozpočtu, analýzu sektorů a jejich potřeb, analýzu potřeb vládního sektoru, predikci a výhledy v oblasti ekonomických a společenských potřeb, prognóz a plánování, přípravu a vyhodnocování komplementarit zapojení národních a evropských zdrojů (monitorování, návrhy realokací mezi programy, osami, kvantifikace dopadů udržitelnosti do národních zdrojů).

Dosavadní vývoj:

V této oblasti nebylo dosaženo prakticky žádného pokroku. Koordinální orgán pro oblast VaVal zřízen nebyl (resp. ani RVVI tuto úlohu nezačala plnit) a současné rozdělení kompetencí stále znesnadňuje strategický a komplexní přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal, včetně zajištění provázanosti mezi jejími jednotlivými segmenty.

*Kompetence za oblast VaVal jsou i nadále rozděleny mezi více orgánů státní správy, což znesnadňuje strategický a komplexní přístup k tvorbě a implementaci politiky VaVal. **Dosud se nepodařilo vytvořit***

účinné institucionální a metodické vazby pro koordinaci tvorby a realizaci politiky VaVal. Důsledkem je i nedostatečná provázanost implementace jednotlivých nástrojů politiky VaVal na národní úrovni, úrovni resortů a v regionech.

2.2 Legislativní prostředí

V souvislosti se změnami podmínek pro poskytování veřejné podpory, které jsou dány novým Rámcem pro státní podporu VaVal a novým Nařízením o blokových výjimkách je třeba nejen změnit systém poskytování podpory, což znamená buď stávající zákon o podpoře VaVal novelizovat nebo připravit zákon nový.

Dosavadní vývoj:

Původně se předpokládala technická novela zákona, která měla usnadnit některé procesy a postupy na straně příjemců i poskytovatelů podpory. Od doby zpracování této technické novely (rok 2012), se kterou byl ze strany poskytovatelů vyjádřen souhlas, došlo k dalším a dalším požadavkům od některých aktérů VaVal, které byly nad rámec „technických úprav“ a docházelo k zásahům i do oblastí, které souvisí s jinými předpisy (kompetenční zákon, rozpočtová pravidla) a které na straně ostatních účastníků byly odmítnuty. Vzhledem k této neshodě a vzhledem k novým pravidlům EU je vhodnější připravit zákon nový.

2.3 Zpracování a důsledné hodnocení politiky VaV

Základním předpokladem pro zajištění efektivního využívání veřejných prostředků na VaVal je **důsledné provádění hodnocení** na úrovni politiky a koncepcí VaVal, VO, programů i poskytovatelů podpory. Musí být hodnoceny zejména společenské přínosy a dopady VaV.

Klíčové je **posílení strategického přístupu k tvorbě a implementaci politik a koncepcí** zaměřených na oblast VaVal připravovaných na všech úrovních (na národní úrovni, resortní úrovni i v regionech). Při přípravě všech strategicko-koncepčních dokumentů musí být využívány výsledky vyhodnocení předcházejících strategií a politik, cíleně zaměřené analytické studie charakterizující současný stav i výhledové studie zaměřené na identifikaci možných příležitostí a hrozeb v budoucnosti. Důraz musí být kladen i na problémovou a strategickou orientaci priorit, cílů a opatření v politikách a koncepcích VaVal připravovaných na všech úrovních, včetně zajištění vazeb na nově stanovené Národní priority orientovaného VaVal.

Tvorba politiky VaVal doposud postrádá strategický přístup, který by zajistil její dlouhodobé směřování a stabilizaci systému VaVal v ČR, včetně předvídatelných podmínek pro financování výzkumných aktivit. Není také zajištěna dostatečná provázanost implementace jednotlivých nástrojů politiky VaVal na národní úrovni, úrovni resortů a v regionech. Důvodem je mnohočetnost řízení systému, systém rozpočtového řízení na období 1 roku a výhled na následující 2 roky a skutečnost, že RVVI, jakožto koncepční orgán řeší operativní otázky (příprava rozpočtu, příprava analýz, implementace systému hodnocení). Tyto otázky by měly být řešeny centralizovanou institucionální kapacitou, která by měla zajišťovat strategické plánování systému s výhledem přesahujícím funkční období RVVI.

Dosavadní vývoj:

Dosud není systematicky prováděno vyhodnocování průřezových a odvětvových koncepcí VaVal a jejich dopadů ani regionálních strategií a politik. U většiny novějších průřezových a odvětvových koncepcí jsou sice zpravidla stanoveny cíle, priority, přehled konkrétních opatření a systém hodnocení,

avšak vlastní hodnocení není prováděno soustavně ani systematicky. Hodnocení regionálních strategií a politik se prakticky neprovádí.

*V roce 2012 byly vypracovány nové Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Vzhledem k tomu, že Implementace priorit byla schválena vládou v polovině roku 2013 (navíc tak, že zakládá spíše formální zohledňování priorit), nejsou priority dosud zohledněny ve stávajících programech na podporu VaVal. Problémem při implementaci a koordinaci programů účelové podpory VaVal může být skutečnost, že **v Implementaci priorit nejsou stanoveny odpovědnosti poskytovatelů** podpory VaVal pro jednotlivé prioritní oblasti a podoblasti, což se může projevit duplicitním financováním některých oblastí nebo naopak nepokrytím některých oblastí žádným programem. Obecný charakter dokumentu Implementace priorit představuje **riziko, že priority budou v programech VaVal a následně i podporovaných projektech zohledňovány pouze formálně**, bez důrazu na skutečný přínos podpory VaVal k dosažení stanovených prioritních cílů.*

***Podpora zahraniční mobility byla také zatím nedostatečná**, neboť pro profesní růst zejména mladých výzkumných pracovníků jsou nezbytné dlouhodobější pobyty na špičkových zahraničních výzkumných institucích. Tyto pobyty se zatím realizují na základě iniciativy jednotlivců, případně s podporou jejich domovských pracovišť, nikoli na základě cílené národní podpory.*

2.4 Analytická podpora

Pro **analytickou a koncepční podporu pro tvorbu a implementaci politik VaVal** je zapotřebí zajistit odpovídající prostředky tak, aby tato činnost mohla být prováděna systematicky a s vysokou kvalitou. Zároveň musí být zajištěn otevřený přístup ke všem analýzám, studiím a podkladovým dokumentům, které budou využívány pro tvorbu a implementaci politiky VaVal.

Nezbytné je, aby se relevantní partneři seznámili s těmi analýzami, které byly v rámci přípravy aktualizace Národní politiky a Národních priorit připraveny. Současně je třeba vytvářet a sumarizovat správně informace ve správný čas a zajistit sumarizace výstupů vždy k projednávaným otázkám.

Dosavadní vývoj:

*Dosud však **nejdou dostatečně využívány vlastní analýzy a podkladové studie připravené „na míru“ ani výhledové studie** zaměřené na posouzení budoucích potřeb (potenciálních výzev a hrozeb).*

*Dopad podkladových studií pro tvorbu politiky VaVal však dosud naráží na **nedostatečné personální kapacity orgánů státní správy**, které by mohly tyto podklady využívat.*

3 Prostředí VaVal

3.1 Lidské zdroje pro VaVal

Jednou z výzev NP VaVal je **zajištění lidských zdrojů pro VaVal**. Je třeba reagovat na trendy patrné v současné době, jako jsou snižující se znalosti absolventů VŠ a jejich uplatnitelnost ve VaVal a znalostně náročných pozicích, negativní změny v oborové struktuře absolventů či odchod špičkových absolventů a odborníků do zahraničí. V souvislostech s požadavky na vyšší otevření národního výzkumu mezinárodní spolupráci je nezbytné posílit také internacionalizaci v oblasti lidských zdrojů a zvýšit mezinárodní mobilitu výzkumných pracovníků i studentů.

Dosavadní vývoj:

Negativním trendem v ČR je zhoršující se průměrná kvalita žáků základních a středních škol, což má při narůstající masifikaci vysokoškolského studia dopad na klesající náročnost vysokoškolského prostředí a na snižující se kapacitu pedagogů věnovat se talentovaným studentům.

Problematická je také oborová struktura absolventů škol, která je vychýlena ve prospěch absolventů společenských a humanitních oborů. Na druhou stranu lze očekávat rostoucí poptávku po mladých výzkumnících z technických a přírodovědných oborů, a to zejména v souvislosti s budováním Evropských center excelence a Regionálních VaV center. To může negativně ovlivnit jejich dlouhodobou udržitelnost.

Problematická je i věková struktura výzkumných pracovníků. Zatímco uplatnění ve VaVal je pro mladé výzkumníky poměrně atraktivní, pro střední věkovou kategorii se však spokojenost s působením v této sféře snižuje. To má negativní dopad na nevyváženou věkovou strukturu výzkumných pracovníků, která do jisté míry omezuje týmovou práci, ve které jsou kombinovány pozitivní charakteristiky všech věkových skupin.

3.2 Spolupráce veřejného výzkumu a podniků (včetně mezinárodní)

V rámci NP VaVal je také zapotřebí vytvářet a implementovat programy, ve kterých bude podporována dlouhodobá a strategicky orientovaná spolupráce veřejného výzkumu a podniků a realizace VaVal ve vazbě na potřeby společnosti ČR stanovené v Národních prioritách orientovaného VaVal a Výzkumných a inovačních strategiích pro inteligentní specializaci (RIS3).

Současně je třeba provést sektorovou analýzu a ve spolupráci s partnery identifikovat potřeby dle jednotlivých odvětví národního hospodářství a aktivně napomáhat transferu technologií.

Dosavadní vývoj:

I když se národní výzkum stále se více otevírá světu (o čemž svědčí například zvyšující se podíl vědeckých publikací vzniklých v mezinárodní spolupráci či zapojení ČR do některých mezinárodních aktivit, jako je iniciativa EUREKA a program COST), účast výzkumných týmů v 7. RP je dosud nižší, než by odpovídalo výzkumným kapacitám ČR. Účastníci z ČR také koordinují velice málo projektů 7. RP.

V ČR není dosud zpracována komplexní strategie pro mezinárodní spolupráci ve VaVal (strategie pro internacionalizaci), což do značné míry omezuje koncepční rozvoj mezinárodní spolupráce ČR ve VaVal a koordinaci aktivit realizovaných různými orgány státní správy. Činnost organizací, které napomáhají v zapojení do mezinárodních výzkumných aktivit, je podporována v rámci individuálních projektů, což do jisté míry komplikuje jejich koordinaci a zajištění synergie poskytovaných služeb.

3.3 Tvorba výsledků a efektivní šíření znalostí

Dlouhodobým cílem Národní politiky VaVal a jejích opatření by mělo být, aby se komercializace výsledků VaV stala přirozenou součástí výzkumného procesu ve VO. Z tohoto důvodu musí být ve VO vytvořeno prostředí, které bude účinným způsobem výzkumné pracovníky stimulovat k tvorbě poznatků s využitím v praxi. Stimulační mechanismy musí být zakomponovány do nové metodiky hodnocení VaV a rozdělování institucionální podpory. V opatřeních zaměřených na rozvoj lidských zdrojů musí být věnována pozornost i zvýšení znalostí a kompetencí manažerů VO, výzkumných pracovníků i studentů ve všech oblastech souvisejících s komercializací poznatků VaV a jejich využíváním v praxi, včetně zahájení inovačního podnikání. Pro výzkumné pracovníky musí být zároveň poskytovány kvalitní a operativní služby, které jim budou napomáhat v celém procesu komercializace VaV a při spolupráci s aplikačním sektorem.

Opatření aktualizované Národní politiky VaVal musí usilovat o zlepšení činnosti pracovišť transferu znalostí vytvořených ve VO v uplynulém období, jejichž činnost je dosud do značné míry limitována nedostatkem finančních prostředků nebo kvalitních odborníků. Klíčovým opatřením je **vytvoření programu, kterým budou komplexně podporovány činnosti související s přenosem výsledků VaV do praxe** a který těmto pracovištím poskytne nejen finanční prostředky na zajištění služeb v požadovaném rozsahu a s dostatečnou kvalitou, ale zároveň je bude stimulovat k dalšímu rozvoji aktivit souvisejících transferem znalostí. Tento program musí být dostupný výzkumným pracovníkům ve všech relevantních VO v ČR.

V uplynulém období vznikla celá řada subjektů inovační infrastruktury, jako jsou centra transferu technologií, inovační centra, vědeckotechnické parky a podnikatelské inkubátory. Cílem opatření musí být **zlepšení činnosti inovační infrastruktury a její aktivnější zapojení do procesu přenosu znalostí**. Pozornost musí být věnována zejména tomu, aby tato infrastruktura poskytovala své služby v požadovaném rozsahu a s dostatečnou kvalitou a rozvíjela své vazby na VO i podniky působící v daném regionu. Ke **zvýšení kvality poskytovaných služeb** přispěje důsledné hodnocení činnosti této infrastruktury a poskytovaných služeb. Opatření by měla účinným způsobem usilovat i o **zlepšení činnosti vytvořených technologických platforem, klastrů a dalších uskupení**, jejichž cílem je zlepšit spolupráci veřejného VaV a podniků a zvýšit účinnost transferu znalostí, a usilovat o jejich účinnější zapojení do procesu přenosu znalostí z výzkumu do praxe.

Dosavadní vývoj:

*I přes tyto podpůrné aktivity zatím **nedošlo k výraznému zlepšení ve využívání nových poznatků VaV v inovacích**. Řada pracovišť transferu znalostí vzniklých ve VO se potýká s nedostatkem finančních i personálních kapacit pro zajištění potřebných služeb v odpovídajícím rozsahu a kvalitě. Podpora činností souvisejících s komercializací VaV (ověření koncepce, příprava pro založení nové firmy) byla roztržštěná a byla poskytována nesystematicky bez jasné společné koncepce. VO v převážené většině dosud nemají vytvořeny vlastní finanční mechanismy pro podporu komercializace VaV. Také se dosud nepodařilo vytvořit fond rizikového kapitálu s účastí veřejných zdrojů (seed fond).*

*V ČR také stále **chybí dlouhodobý a operativní program na podporu všech fází komercializace výsledků VaV**, který by byl dostupný výzkumných pracovníkům všech VO v ČR, jehož vytvoření bylo navrženo v NP VaVal.*

*Další překážkou pro účinnější komercializaci a využívání nových poznatků VaV v praxi je i **současná metodika hodnocení a způsob rozdělování institucionálního financování VO**, ve které je sice zohledněn počet patentů a dalších aplikačně zaměřených výsledků VaV, avšak bez ohledu na to, zda mají tyto výsledky komerční hodnotu, tj. zda lze očekávat prodej licence, případně využití poznatku pro založení nové firmy.*

3.4 Inovující podniky

Významnou oblastí, kam by měla směřovat opatření aktualizované NP VaVal, je **zvýšení absorpční kapacity podniků**, tj. zlepšení schopností podniků využívat výsledky veřejného VaV v inovačních aktivitách. Jelikož výsledky VaV vytvářené ve veřejném sektoru pro uplatnění v nových produktech zpravidla vyžadují realizovat další vývoj, opatření by měla cílit také na **zvýšení schopností MSP realizovat vlastní VaV**, který nové poznatky přiblíží tržnímu uplatnění.

Kromě podpory pro rozvoj VaV infrastruktury a realizaci vlastních projektů VaVal je pro podniky (zejména pro MSP) zapotřebí zajistit **dostupné a kvalitní služby**, které budou stimulovat podniky k realizaci VaVal a spolupráci s veřejným výzkumem. Zároveň by tyto služby měly přispívat i k růstu zájmu podniků o ambiciózní technologické inovace, které jim umožní získat přední pozice na trhu v ČR i zahraničí.

Vzhledem k tomu, že ČR patří mezi země s nižším podílem soukromých výdajů na VaV v celkových výdajích na VaV a velmi nízkými investicemi rizikového kapitálu, opatření by také měla směřovat k **aktivizaci soukromých zdrojů pro financování VaVal**. Důležité je také podporovat vznik nových firem, které budou využívat nové poznatky VaV. V těchto souvislostech je zapotřebí urychleně dokončit přípravné fáze směřující k **založení fondu rizikového kapitálu s účastí veřejných zdrojů** a zpřístupnit tyto finanční zdroje začínajícím podnikům.

ČR patří mezi země s vysokým podílem VaV realizovaném v nadnárodních společnostech a pobočkách zahraničních firem. Z tohoto důvodu by opatření měla usilovat také o **vytvoření příznivého prostředí pro další rozvoj VaV aktivit velkých nadnárodních společností a poboček významných zahraničních firem** a stimulovat jejich investice do strategických a znalostně intenzivních aktivit. Zapotřebí je však využít přítomnost těchto společností i pro rozvoj národního inovačního systému, a jednou z oblastí, kam by měla také směřovat opatření, je zlepšení vazeb a strategické spolupráce těchto společností s domácími VO a podniky.

3.5 Finanční a personální udržitelnost nových kapacit

Novou výzvou je **zajištění dlouhodobé udržitelnosti výzkumných kapacit budovaných s využitím finančních prostředků SF EU**. Kromě dostatečného počtu kvalitních výzkumných pracovníků je zapotřebí tato centra stimulovat k zapojení do mezinárodní výzkumné spolupráce, která přispěje k realizaci excelentního výzkumu a zajistí centřům finanční prostředky ze zahraničí. Důležité je také vytvářet podmínky pro zapojení těchto center do spolupráce s podniky, která napomůže využívání nových poznatků v inovacích a zajistí centřům finanční prostředky ze soukromého sektoru.

K tomu je nutné provést komplexní inventarizaci stávajících výdajů VaV.

4 Rozpočet a výdaje na VaVal

4.1 Zvýšení výdajů a efektivní vynakládání veřejných prostředků na VaVal

Postupné **zvyšování veřejných výdajů na VaV** tak, aby v roce 2020 dosáhly 1 % HDP, a zároveň **zajištění efektivního využívání všech veřejných prostředků investovaných do VaVal**. Veřejnou podporu je zapotřebí koncentrovat na Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, které odpovídají aktuálním i budoucím potřebám ČR. Je nezbytné dbát i na dosažení synergického využívání národních nástrojů a všech nástrojů implementovaných na evropské úrovni pro podporu VaVal, jehož zaměření odpovídá prioritám ČR i EU. K tomu se doporučuje zajistit rozpočtování výdajů na VaV do roku 2020 – koordinace s programovacím obdobím EU.

Zároveň je zapotřebí provádět důsledné **hodnocení všech poskytovatelů veřejné podpory VaVal**. Pro zajištění objektivit musí být při hodnoceních důsledně uplatňován tzv. kaskádový princip, tj. žádný poskytovatel nesmí hodnotit své vlastní aktivity. Nezbytné je rovněž urychlené **vytvoření a zavedení nové metodiky hodnocení VaV a VO**, která bude dostatečně zohledňovat rozdíly mezi jednotlivými typy VO a vědními obory a stimulovat výzkumné pracovníky a VO k realizaci špičkového VaV a k tvorbě poznatků VaV s využitím v praxi. Současně je třeba zohlednit měření ekonomických přínosů u části aplikovaného výzkumu a inovací.

Dosavadní vývoj:

Současná Metodika hodnocení výsledků výzkumných organizací (dále jen „VO“) a hodnocení výsledků ukončených programů platná pro léta 2012 až 2015 je pouze modifikací předchozích metodik. V Metodice je stále kladen příliš velký důraz na hodnocení kvantity výsledků (tj. sledování počtu výsledků) a VO dosud nejsou dostatečně stimulovány k realizaci excelentního VaV ani k tvorbě poznatků skutečně využitelných v praxi.

Metodika hodnocení výsledků VaVal a na ní navazující systém rozdělování institucionální podpory VO prochází sice postupnými změnami, avšak její hlavní nedostatky zůstávají neřešeny. Vytvoření nové metodiky hodnocení VaV rozdělování institucionální podpory je cílem IPn Metodika, avšak její implementaci lze však očekávat až v horizontu několika let, což může mít negativní dopad na kvalitu výsledků VaV.

*V Metodice je dále kladen důraz zejména na souhrnné hodnocení ukončených programů, kde jsou uváděny především informace o programech a jejich výsledcích, **přínosy a dopady programů nejsou sledovány**. Hodnocení je navíc prováděno poskytovateli podpory, kteří program připravili a implementovali, což do značné míry snižuje objektivitu hodnocení.*

Hodnocení systému podpory VaVal na úrovni poskytovatelů, programů i příjemců je nedostatečné. Hodnocení na úrovni poskytovatelů není pravidelně prováděno, hodnocení programů VaVal má formální a pouze kvantitativní charakter, bez zohlednění přínosů a dopadů programů.

4.2 Definovat systém a způsob při přípravě návrhu výdajů na VaVal

Cílem je rozpočet na VaVal plánovat na období delší než 3 roky tak, aby bylo možno realizovat budoucí rozvojové aktivity se zohledněním Národních priorit orientovaného VaVal, s vazbou na programovací období EU (tedy operační programy a povinný podíl z českých zdrojů) a se zohledněním Národní politiky VaVal. Účelem je definovat jasná pravidla pro přípravu rozpočtu a dlouhodobě stanovit představu o podílu mezi účelovou podporou (především programy a skupiny grantových projektů) a institucionální podporou (zejména pro výdaje na rozvoj výzkumných organizací) při respektování závazků podle programů schválených vládou nebo závazků na mezinárodní úrovni.

Je zapotřebí definovat a následně zejména dodržovat způsob, jakým se postupuje při přípravě návrhu výdajů. Nezbytné je důsledně respektovat závazky (na mezinárodní i národní úrovni ve formě programů) a definovat základní rozpočtové priority (při respektování rozpočtové odpovědnosti vlády).

Zejména je třeba stanovit, jak by měl být určován poměr mezi účelovou podporou (tedy zejména ta, o kterou příjemci mezi sebou soutěží svými návrhy projektů) a institucionální podporou (tedy především tu část, které získávají VO podle dosavadních výkonů a na zajištění své činnosti).

U nových požadavků na programy účelové podpory dbát na reálné posouzení potřebnosti a po důkladném a relevantním odůvodnění zařazovat mezi aktivity, které budou do rozpočtu zahrnuty.

Dosavadní vývoj:

V současnosti je dodržování zásad na zajištění závazků a stanovení institucionální podpory pouze v počáteční fázi přípravu návrhu výdajů. V dalších fázích dochází k neúplnému respektování závazků (zejména u národních programů účelové podpory, kdy vládou schválené programy a výše podpory na jejich financování doznávají snižování) a vyrovnávání výkyvů, které je (zejména u institucionální podpory) způsobeno snižováním/zvyšováním výsledků podle hodnocení (resp. je tím popírán princip hodnocení, který předpokládá, že za lepší výsledky lze očekávat vyšší financování).

Naopak se do rozpočtu zahrnují nové aktivity (programy) v rozporu se zákonem (nové programy musí nejprve schválit vláda, až poté je lze do přípravu rozpočtu zahrnout). Navíc některé nové programy nejsou relevantně odůvodněny a jsou „účelově“ vytvářené.

4.3 Stabilizovat (resp. změnit) systém institucionálního financování

Na hodnocení (viz efektivita výdajů) musí být navázán **systém rozdělování institucionální podpory**, který bude na jedné straně umožňovat strategické řízení a koncepční rozvoj VO, a na straně druhé stimulovat VO k realizaci kvalitního VaV a koncentrovat veřejnou podporu do VO realizujících excelentní výzkum i VaV k naplnění potřeb společnosti.

Nová metodika by měla respektovat odlišnosti následujících oblastí VaV se zcela odlišným měřením výsledků: základní výzkum vs. aplikovaný výzkum, společenskovední výzkum, výzkum pro potřeby resortů.

Dosavadní vývoj:

Vytvořený systém rozdělování institucionální podpory navíc vede k nestabilitě financování VaV a do značné míry znemožňuje strategické řízení VO, které spíše upřednostňují krátkodobé cíle, tj. vytvářejí výsledky VaV s cílem maximalizovat institucionální podporu.